

NOVA GLASILO
FILATELISTIČNE
ZVEZE SLOVENIJE

FILATELIJA

LJUBLJANA · LETO V

OKTOBER
1953

št. 10 30.-
DIN

NOVA FILATELIJA

Glasilo Filatelistične zveze Slovenije, Ljubljana
Official Organ of the Slovenian Philatelic Union, Ljubljana, Yugoslavia

Izhaja mesečno — *Published monthly*

Urejuje redakcijski odbor — *Editorial Committee:*
inž. Dušan Gruden, dr. Anton Lavrič, inž. Ciril Pirc

Odgovorni urednik — *Managing Editor:* Lojze Černota

Vse dopise, ki so namenjeni uredništvu, pošiljajte na naslov:
Letters to the Editor to be addressed to:

NOVA FILATELIJA
uredništvo
LJUBLJANA
poštni predal 281

Tekoči račun pri podružnici Narodne banke, Ljubljana:

NOVA FILATELIJA
glasilo Filatelistične zveze Slovenije
LJUBLJANA
št. 604-T-145

Cena posamezne številke 30 din

Naročnina za tuzemstvo za pol leta 180 din, za vse leto 360 din
Subscription abroad yearly 420 din

Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo — Redakcijo zaključimo vsakega 25. v mesecu — Oglase in nujne objave sprejemamo do vsakega 1. v mesecu — Reklamacije upoštevamo le za poslednjo izišlo številko — Zaradi napačnega ali nepopolnega naslova izgubljenih številok ne nadomeščamo

Klišeji tiskarne »Ljudske pravice« v Ljubljani — Tiska Celjska tiskarna v Celju

Cene za oglas — *Advert. prices*

1/1 stran - page	5000 din	1/8 stran - page	700 din
1/2 " "	2500 din	1/16 " "	350 din
1/4 " "	1300 din	Mali oglasi: vrstica	50 din

(1 USA dol. = 300 din)

V S E B I N A

Pravico za Trst! — Inž. Dušan Gruden: Dejstva — Dr. Vladimir Murko: Pomen znamke za državne finance — Ksenija Stebih: Slovnstvo Pirenejskega polotoka na znamkah — Janez Plevel, Ljutomer: Beseda o analogičnih razglednicah — **Filatelija pri nas:** Naše nove znamke — Nove znamke STT-VUJNA — Naši posebni žigi — Ovitki prvega dne — Cene naših znamk — Obšni zbori — **Filatelija po svetu:** Nove znamke — Kaj bo novega — Aukcije — **Zanimivosti** — Razstave — Strokovni tisk — Novosti knjižnice FZS — Uradne objave FZS — Iz Uradnih listov — Oglasi

C O N T E N S

Right for Trieste! — Ing. Dušan Gruden: Facts — Dr. Vladimir Murko: Importance of Stamps for the Finances of the State — Ksenija Stebih: The literature of the Iberian Peninsula on Stamps — **Janez Plevel, Ljutomer:** A Word about Analogicals — **Philately with us:** Our new Issues — New Issues VUJNA-FTT — Our Special Post-Marks — First Day Covers — Price Quotations of our Stamps — General Assemblies — **Philately in the World:** New Issues — What is the News — Auctions — Matters of Interest — Exhibitions — **Philatelic Literature** — Novelties of FZS-Library — **Official Announcements of FZS** — From Official Gazettes — Advertisements

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
ORGANE MENSUEL DE LA FÉDÉRATION PHILATÉLIQUE DE SLOVÉNIE

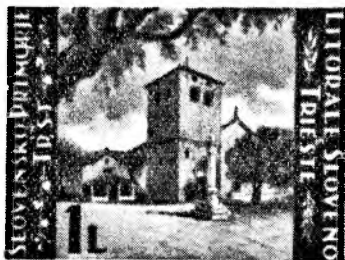
LETNIK V.

OKTOBER 1953

ŠTEV. 10

PRAVICO ZA TRST!

Val ogorčenja in demonstracij se je sprožil po vsej Jugoslaviji, ko se je 8. oktobra razvedelo, da sta ameriški in angleški veleposlanik v Beogradu obvestila predsednika naše republike, da sta vladi ZDA in Velike Britanije prepustili cono A Italiji. Takoj je naš predsednik odločno protestiral, potanko pa je naša vlada izpovedala in utemeljila svoj protest z noto, ki jo je državni podsekretar za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler izročil predstavnikoma obeh velesil. Nota predvsem ugotavlja, da je prepustitev Trsta in cone A republiko Italiji enostranska kršitev mirovne pogodbe z Italijo iz leta 1947, in sicer v korist tiste sile, ki je leta 1941 napadla Jugoslavijo in se vojskovala na strani osi. Ta hladna in stvarna ugotovitev odpira veliko rano spomina na moritve in požige, na mučeništva in nasilstva, ki so jih fašistovske tolpe zagrešile na naših tleh. Nekdanji izdajalec in zločinec je zdaj dobil nagrado...

Naš odgovor pa tudi ugotavlja, da je izročitev cone A republiko Italiji že sama na sebi nepravilno dejanje. Na tem kosu zemlje ob Slovenskem Jadranu živi — po cenzitvi zavezniške vojaške uprave iz leta 1950 — poleg približno 259.000 prebivalcev italijanske narodnosti tudi okrog 63.000 Slovencev in Hrvatov. Prebivalci italijanskega rodu žive izključno v mestu Trstu in mestecu Miljah, vse ostalo ozemlje pa je popolnoma slovensko. Tudi z gospodarskega stališča je ta ukrep nepravilno dejanje. Trst je odrezan od svojega naravnega zaledja, izpodkopani so gospodarski temelji, na katerem je zgrajen. Obsojen je na gospodarsko propadanje, kakršno je nekoč doživel med dvema vojnama; njegovo široko zaledje, ki sega daleč na sever in na vzhod, pa bo trpelo občutno gospodarsko škodo.

Pa tudi nevaren je ta ukrep, poudarja naša nota. To je koncesija in favoriziranje italijanskih teženj po ozemeljski ekspanziji, teženj, ki so

v povojni Italiji čedalje bolj žive, zlasti do Jugoslavije in Balkana. Zato so jugoslovanski narodi upravičeno zaskrbljeni. Takšno dejanje ne vodi k pomiritvi in k normalizaciji odnosov, marveč bo le še stopnjevalo napetost med obema sosednjima državama, kar seveda ne bo ugodno vplivalo na splošne evropske razmere. Jugoslavija nikakor ne more prevzeti odgovornosti za take posledice. Uporabila bo vsa ustrezna sredstva v skladu z Ustanovno listino OZN, da bo zavarovala koristi Jugoslavije na Tržaškem ozemlju.

Ideja, ki druží nas filateliste, je ideja svetovnega miru, spravljivosti in bratstva med narodi, težnja po veliki kulturni skupnosti. Zato je razumljivo, da je tak nasilen ukrep, ki grobo krši dostojanstvo naše države in skruni idejo miru, zbudil v nas posebno ogorčenje. A hkrati je prav to novo nasilje poglobilo v nas vero v naš narod, ki v časih najhujše preizkušnje najbolj zbere svoj pogum in vé, da bo nekoč doživel zasluženo zadoščenje za vse, kar so mu tuji naprtili hudega na njegova neuklonljiva pleča. »Drži se, narod moj,« nam kliče iz groba pesnik Župančič, »stoj za svojo in svojih zaveznikov pravico v Trstu, v Gorici, v Korotanu, povsod! Vem, da se boš, zakaj jasna je tvoja misel, ravna je tvoja pot.«

Inž. Dušan Gruden

DEJSTVA

Vsi se še spominjamo, da smo kot organizirani filatelisti prejeli od naše poštne uprave le po dve seriji znamk »avto-moto dirke 1953«. Plačali smo za vsako serijo po 165 dinarjev. Do tu ni na tem ničesar izrednega ali posebej zanimivega. Ta sprememba nastane šele, ko prečitamo oglas neke londonske veletrgovine z znamkami, ki pod parolo »lepo izdelana športna serija, ki se da prav dobro prodati«, nudi te iste znamke »lepo žigosane« po tehlev cenah: 12 serij za 10 šilingov, 100 za 75 šilingov in 1000 za 700 šilingov.

Da bo stvar jasnejša, preračunajmo navedene prodajne cene v naše dinarje (po uradnem tečaju je 1 šiling 42 dinarjev)! Dobimo:

12 serij 420.— din (serija 35.— din),
100 serij 3.150.— din (serija 31.50 din),
1000 serij 29.400.— din (serija 29.40 din).

Vsekakor je to zelo poceni. Vprašanje je samo, zakaj prodaja »Jugofilatelija« jugoslovanske znamke kapitalističnim trgovcem tako globoko pod nominalno, da jih ti s svojim zaslužkom vred lahko nato prodajajo po svetu za 78,8 do 82,2% pod nominalno vrednostjo?

Iz čigavih sredstev je bila krita tako velika razlika med prodajno in nominalno ceno znamk?

Zakaj takšne ugodnosti niso deležni tudi naši državljani?

Dejstvo: Državnemu monopolističnemu podjetju kljub raznim ukrepom, ki naj bi mu omogočili uspešno poslovanje (omejitve pri zamenjavi znamk med filatelisti, dodeljevanje organiziranim filatelistom le ene ali celo nobene serije, čakalni rok treh mesecev za pošiljke z novimi znamkami v inozemstvo itd.) in kljub monopolističnemu položaju brez konkurence sorodnega podjetja ni uspelo dvigniti zanimanja za jugoslovanske znamke, nego je s sugeriranjem neperspektivne emisijske politike naših znamk celo zmanjšalo interes za znamke FLRJ do take mere, da mora sedaj prodajati naše znamke za 17,8 do 21,2% nominalne, upoštevajoč zaslužek trgovca — kapitalista.

Sodimo, da smo upravičeni zahtevati na navedena dejstva pojasnilo.

POMEN ZNAMKE ZA DRŽAVNE FINANCE

I. Glavni in postranski nameni znamke

Razvoj domačega in inozemskega poštnega prometa je rodil leta 1836 predlog Slovenca Lovrenca Koširja, da bi se poštni promet olajšal z uvedbo poštne znamke. To naj bi bila vrednotnica, ki daje imetniku pravico zahtevati od pošte, da le-ta opravi določene poštne storitve, predvsem da dostavlja pisemske pošiljke. Njegova pobuda je napotila poštarja v Spitalu ob Milstättsem jezeru na izdajo lastne (neuradne) znamke, znane šele nekaj mesecev v enem samem primerku. Šele Anglija je kot prva država izdala lastno znamko leta 1840, ker Avstrija tedaj še ni doumela vsestranskega pomena Koširjevega predloga in je izdala svoje prve državne znamke šele leta 1850.

Koširjev predlog je predvideval zlasti olajšanje manipulacije ob sprejemanju in dostavi poštних pošiljk: izostalo naj bi zamudno zaračunavanje poštних pristojbin v gotovini in osebna predaja vsake, tudi najnavadnejše pošiljke. Tako bi prihranila hkrati z uvedbo enotnega porta na glede na razdaljo precej na času, delu in stroških tako poštna uprava kot pošiljatelj in morda tudi prejemnik, kolikor so poštino zaračunavali šele njemu. Sicer nosi pošta le stroške za tisk in razpečevanje znamk tudi po drugih prodajalcih (trafikantih) in je izpostavljena nevarnosti ponovne rabe že uporabljениh znamk, ki pomotoma niso žigosane ali je bil žig odstranjen. Ponarejanje znamk, ki prav tako prinaša škodo državi ali filatelistu, je po kazenskem zakonu strogo kaznivo.

Tudi danes moraš marsikatero poštno pošiljko sam predati pošti, zlasti kjer je potrebno potrdilo o predaji ali gre za uporabo bolj kom-

plciranih tarifnih postavk, ki jih mora izračunati poštni uslužbenec (vplačilo nakaznic in položnic, priporočene, ekspresne in letalske pošiljke, paketi, brzojavke, telefonski razgovori, povzetje itd.). Za nekatera teh storitev zahtevajo razne države plačilo v gotovini, druga pa v znamkah, n. pr. za pakete in brzojavke, za katere zahteva naša pošta plačilo v gotovini. Na veliko žalost filatelistov se širi frankiranje pisemskih pošiljk s frankiralnimi stroji, ki jih prepušča pošta zanesljivejšim večjim podjetjem proti periodičnemu obračunu ob morebitnem naplačilu, ker bi sicer pošta dajala podjetju kredit. Tudi plačevanje poštne po uradih v pavšaliranih zneskih (Nemčija) za določeno obračunsko dobo zmanjšuje porabo znamk.

Kljub temu so ostale znamke izredno pomembne za pošto, ker z njimi pobira v vseh državah ogromne, tudi milijardne zneske. Res se marsikje iz objavljenih računskih zaključkov ne vidi, kolikšen del poštних prejemkov dajo znamke; včasih se da sklepati o izkupičku za znamke šele iz objavljenih naklad. Naš zvezni Uradni list pogosto objavlja naklado priložnostnih znamk, kar omogoča izračunati skupno prodajno vrednost, pri dobrodelnih znamkah tudi znesek pribitka, če je bila vsa naklada res prodana.

Izkupiček od znamk, prodanih na pošti, seveda ni edini prejemek državne blagajne od znamk. Ugotoviti bo treba, ali je pošta res opravila storitev za ves znesek prodanih znamk in ali ni bil morda del poštних storitev plačan kako drugače namesto v gotovini ali v znamkah. To je važno za presojo poslovnega uspeha pošte, ker opravlja morda pošta storitve za državna oblastva in ustanove ali za dobrodelne namene brezplačno ali po znižani tarifi ali

pa se plačujejo poštarne storitve s kolki in drugimi izvenpoštarnimi vrednotnicami ali se rabijo poštarne vrednotnice za druge namene, n. pr. kot kolki za vloge in odločbe državnih oblasti, ali kot drobiž. Zato ni vselej lahko podatki natančno sliko o celotnem finančnem uspehu pošte, ki opravlja pogosto svoje storitve brezplačno ali po znižani tarifi, kadar gre za pomemben javni interes. Kljub temu je navadno pošta aktivna, razen morda v kakih gospodarsko nerazviti državi z ogromnim redko naseljenim ozemljem. Marsikje krije pošta s prejemki od aktivnih panog poslovanja morebitno zgubo pri panogah, v katerih pobira pristojbine, ki so nižje od lastnih stroškov. Tako n. pr. je bila nekoč v Srbiji dostava knjig in časopisov brezplačna in tudi naše tarifne postavke za knjižne in časopisne pošiljke založb so v prid širjenju prosvete izredno nizke.

Namen znamk je raba za poštarne storitve, pri čemer se morajo zigosati, da postanejo za naprej nerabne. Znamka, ki se izjemoma izmuzne žigosanju, prinaša škodo pošti, prav tako ponarejene znamke, ki so lahko v celoti ponarejene ali prenašene le deloma, n. pr. s pretiskom novega, višjega nominala ali če se porabi znamka, plačana v stari razvrednoteni valuti, pozneje po stabilizaciji valute po nominali v novi (istoimenski) valuti, ker pošta ni spremenila oblike znamk (nemške inflacijske letalske znamke po letu 1923).

Vse bolj pogosti so primeri, ko znamka ne služi nikdar svojemu namenu. Pošta včasih ne more izvršiti prenosa v roke naslovnika, ker ga ne najde, ali zaradi deviznih ali cenurnih predpisov. Znatne količine znamk se izgube, založijo, zgorijo ali postanejo nerabne, ker se tako zamažejo ali raztrgajo, da jih pošta ne priznava več za polnovredne. Zgubljene ali uničene znamke seveda ni mogoče razveljaviti (amortizirati), kakor je to sicer mogoče pri listinah na ime.

Pogosto se uporabljajo znamke kot plačilno sredstvo, zlasti v času, ko primanjkuje drobiža, pa tudi za manjše plačila v tujino, kar je po deviznih predpisih navadno prepovedano. Pošta sama ne more vsiliti strankam znamk namesto drobiža, ker niso zakonito plačilno sredstvo; vendar jih tudi ne sprejema za svoje storitve, za katere se znamke sicer ne uporabljajo, n. pr. za plačilo brzojavk. Prostovoljno lahko vsakdo sprejme veljavno znamko v plačilo od pošte ali tretje osebe. Priporočljivo je, da imajo državljani pri sebi vsaj manjšo količino znamk, da ni treba po vsako znamko posebej na pošto. Za podjetje so znamke v blagajni del njihove gotovine. Tako uživa država brezobresten kredit od porabe znamk v znesku, ki ga je v celem nemogoče ugotoviti. To velja tudi za znamke, ki jih imajo na zalogi maloprodajalci poštarnih vrednotnic. Kot drobiž so pri nas uporabljali tako imenovane verigarje; druge države so izdajale zasilen drobiž v obliki poštarnih znamk na močnejšem papirju in eventuelno še z ustreznim pretiskom, n. pr. Rusija v letih 1915 do 1918. Neka krimska znamka ima celo na hrbtu natisk: kolek — pošta — denar. Tak zasilni denar na pismu zmanjša prejemke pošte, prav tako raba kolka na pismu, ki je v večini držav v normalnih časih redek pojav.

Znamke rabijo pogosto za druga plačila v korist državne blagajne, zlasti namesto kolkov, torej za plačilo uradnih pristojbin. To se dogaja, kadar država nima posebnih kolkov ali pa tako rabo ne trpi. Najdemo tudi znamke z napisom »pošta in pristojbine«, predvsem pri znamkah Velike Britanije, njenih konij in dominionov. V tem pogledu opažamo kolebanje od kolonije do kolonije in tudi od prilike do prilike.

(Dalje)

Poslajte nam besedilo OGLASA, ki je za naročnike BREZPLAČEN!

SLOVSTVO PIRENEJSKEGA POLOTOKA NA ZNAMKAH

A. PORTUGALSKO SLOVSTVO

Glavne značilnosti portugalskega pesništva so: globoko čustvovanje, neredko stopnjevano do melanholične preobilice čustev, močna, vedno budna narodna miselnost, ironično-satirično gledanje na družbo, zato pogosta menjava občutljivosti in dovtipa, visoka dovršenost oblik. Mehak jezik zavije vse v poseben čar zvoka, lirika in epika prednjačita, redka je nadarjenost za dramatiko.

I. Doba srednjega veka

1. Provençalska šola ali šola trubadurjev (1200—1385)

Prvi slovstveni spomeniki v portugalsko-galijskem jeziku so iz 12. stoletja. Pripadajo tako imenovane mu galijskemu dvornemu pesništvu. Čeprav spodbujeno od francosko-provençalskih pesmi, je samobitnega kova. Tako manjkata dve značilnosti trubadurskih pesmi: ljubezen do žene drugega in podložniška zvestoba ljubečega pesnika.

2. Španska šola ali šola dvornih pesnikov in kronistov (1383—1521)

»Dvorno pesništvo« v 15. in 16. stoletju je bilo predvsem družbena poezija. Nekatere teh pesmi so bile spesnjene v španskem jeziku, ki je imel v ti dobi pomemben vpliv na portugalsko književnost.

II. Klasična doba

(XVI. do XVIII. stoletje)

1. Italijanska šola ali cinkvecento (1521—1580)

Nova doba je prinesla vrsto pesnikov, med njimi Gila Vicentea, enega najgenialnejših pojavov v portugalski književnosti, njenega prve-

ga modernega dramatika, portugalski Plaut imenovanega.

Portugalska, 1937 (ob 400-letnici njegove smrti):

40 C. rjava (584),
1 E. rdeča (585).

Rojen okoli l. 1470 v Guimaraesu ali v provinci Beiri, kjer je preživel svoja detinska leta, študiral v Lizboni pravo, študija ni dokončal. Bil je verjetno predstojnik kovnice denarja v Lizboni in izdelovalec znamenite Custódia de Belem. Umril je l. 1540 (?).

Spisal je 44 dram, ki jih je sam delil v hieratične (cerkvene), aristokratske in ljudske igre. Pisane so deloma v španščini (11), deloma v portugalsčini (16), deloma dvojezično (17). Igre so sicer brez dramatičnih zapletljajev, živahno risanje značajev, preprostost govora, narodna barvitost, kdaj pa kdaj visok polet čustev; vložki pesmi s svojimi napavi pa kažejo prvovrstnega pesnika. Gil Vicente je tudi sam igral in vzbujal pozornost kot improvizator. Prištevamo ga k predhodnikom Camõesa.

Vrhunec portugalske književnosti je Luis de Camões (izg. Kamúinš), ki velja sam za eno književnost, kakor je zapisal Nemeč Schlegel.

Po genialnosti enak Homerju in Virgilu simbolizira Camões hrepenenje, slavo in vrednost dežele, ki jo predstavlja. Portugalska književnost se suče okoli njegovega imena. Še več: renesansa je srečala v njem pesnika, ki jo je mogel najdostojneje predstaviti in opevati v ne-

.....
TUDI NA VAŠO NAROČNINO NE
SMETE POZABITI, ZATO JO
NAKAŽITE ŠE DANES!
.....

smrtnih stihih; dal je ime narodu; o domovini Camõesa govorimo kakor o domovini Homerja. Dal je ime dobi, ko pravimo, da sta renesansa in Camões eno.

Portugalska, 1924 (400-letnica pesnikovega rojstva):

- 25 C. vijolična (514),
- 30 C. rjava (515),
- 32 C. zelena (516),
- 40 C. ultramarin (517),
- 48 C. rdečelila (518).

Razen tega pretiski za portugalski Rdeči križ (5, 6, 13, 14, 17, 18, 23, 29, 30, 31, 36, 37, 41, 42, 47, 48, 53, 54, 59, 60, 68).

Macao, 1951:

- 6 a vijolična (Yvert 548),
- 30 a temnorjava (Yvert 351).

Portugalska Indija, 1946:

- 2 r vinskordeča (Yvert 399).

Luis de Camões, potomec stare galicijske plemiške rodbine, je bil rojen decembra 1524 ali januarja 1525. Za čast rojstnega kraja se bore Lizbona, Coimbra in Santarem. Umrl je v Lizboni 10. junija 1580. Njegov stric Dom Bento de Camões je bil prior samostana Santa Cruz v Coimabri. Bržda je Camões tam nekaj let redno hodil v šolo. Od leta 1542 do 1546 je preživel na dvoru ali pa med najvišjim plemstvom in poživiljal družbo z mnogimi veselimi in duhovitimi priložnostnimi pesmimi. Nekatere so bile polne rahlo prikritih namigavanj. To in nekatere druge neprevidnosti so ga pognale z dvora in iz Lizbone. Živel je najprej v Ribateju (pokrajini severno od Lizbone) in bil potem v vojni službi v Afriki, kjer je pri Ceuti izgubil desno oko.

Portugalska, 1924:

- 2 C. svetlomodra (504),
- 3 C. oranžna (505),
- 4 C. siva (506),
- 5 C. svetlozelena (507),
- 6 C. karmin (508).

iz Afrike je pošiljal v domovino globoko občutene, domiselne poslanice in druge pesnitve.

Ko se je leta 1552 vrnil v domovino, se je vmešal v neslaven tepež, ki ga je spravil v zapor, iz katerega so ga izpustili leta 1553 s pogojem, da takoj vstopi v vojno službo v Indiji. Njegovim načrtom za »Luzijade« je takšna življenjska usoda zelo koristila. Nekaj spevov je vzel že iz Porta s seboj.

V Indiji se je udeležil mnogih vojnih pohodov. L. 1554 je bil v Arabskem morju; leta 1556 je postal višji upravitelj posestev umrlih in odsotnih domačinov v Macau. Tam, v neki skalni votlini je dokončal prvih 6 spevov Luzijad. Obdolžen l. 1558 poneverb, je bil odpoklican v Goo, doživel pa je pred ustjem Me-Konga brodolom, pri katerem je rešil le golo življenje in pa rokopis »Luzijad«.

Portugalska, 1924:

- 8 C. rdečerjava (509),
- 10 C. vijoličnomodra (510),
- 13 C. olivna (511),
- 16 C. lila (512),
- 20 C. rdečeoranžna (515).

Razen tega pretiski za portugalski Rdeči križ (11, 12, 35).

Reven je prišel v Goo, bil oproščen in priznan za poštenjaka. Leta 1568 so mu prijatelji preskrbeli sredstva za vrnitev v domovino. Bolezen in kasneje revščina sta ga pa zadrževali v Mozambiku; tako da se je vrnil šele leta 1570 v Lizbono. V Mozambiku je skončal »Luzijade« in zbral svoje pesmi pod imenom »Parnaso«. Rokopis mu je bil ukraden, kar je dalo povod za obdolžitve mnogih pesnikov, ki so izdajali Camõesove pesmi za svoje.

Leta 1571 mu je kralj Sebastijan dovolil tiskati »Luzijade«, ki so nato izšle marca 1572. Kralj je nagradil pesnika z letno miloščino 15.000 reisov, kolikor je bila tedaj povprečna uradniška plača.

Camõesova zadnja leta so bila za-grenjena po političnih nesrečah, ki so se zgrnile nad domovino. Umrl je za kugo in so ga pokopali v skupnem grobu; njegovih zemeljskih ostankov ni mogoče najti, ker je po-tres leta 1755 kosti razmetal.

Portugalska, 1924:

- 1 E. modrozelená (524),
- 1,20 E. rjava (525),
- 1,50 E. rdeča (526),
- 1,60 E. modra (527),
- 2 E. rumenoolivna (528).

Razen tega pretiski za portugalski Rdeči križ (15, 16, 20, 21, 26, 53, 59, 62, 70).

Leta 1854 so mu postavili v kra-ljevi grobnici v Belem in nasproti žari Vasca da Gama nagrobni spo-menik.

Portugalska, 1924:

- 2,40 E. zelena/svetlozelena (529),
- 3 E. modra/svetlomodra (530),
- 3,20 E. črna/modrosiva (531),
- 4,50 E. črna/rumena (532),
- 10 E. rjava/semiš (535).

Razen tega pretiski za portugalski Rdeči križ (9, 10, 22, 27, 34, 40, 43, 46, 51, 52, 57, 58, 71, 72).

Spomenik, ki mu ga je postavila hvaležna domovina je na znamkah, ki jih je izdala

Portugalska, 1924:

20 E. temnovijolična/svetlovijolična (534) in na pretiskih za portugalski Rdeči križ (28, 64).

Luzijade (os Lusiades) — to je: Luzitanci ali potomci Lususa, pravljичnega pradedá Portugalcev — so nastale pod vtisom portugalskih junaških pohodov.

Portugalska, 1924:

- 50 C. cinober (519),
- 64 C. zelena (520),
- 75 C. vijolična (521),
- 80 C. svetlorjava (522),
- 96 C. karmín (523).

Razen tega pretiski za portugalski Rdeči križ (7, 8, 19, 24, 25, 32, 58, 43, 44, 49, 50, 55, 56, 61, 69).

So pesniški izraz navdušenega raz-maha, mogočno kvišku stremeče narodne zavesti, epična slika portugal-skega junaštva. Pravi junak je Por-

tugalska. Posamezna velika dejanja so epizoda. Podjetja Vasca da Gama, odkritje morske poti v Vzhodno In-dijo, so le okvir posameznih slik, ki v čudoviti spremembi pokažejo vso portugalsko zgodovino. Camões priveduje ponosno, resnično in zgo-dovinsko zvest, ne da bi zabrisal temne pege. Zgodovinsko povest oblikuje s stvariteljsko domišljijo, ne zavrača čisto ljudskih potez ter prepleta na svojstven način sred-njeveško-krščanske in pogansko-re-nesanančne motive. S tem notranjim bogastvom se druží sposobnost, da čudovito natančno opisuje dežele in ljudi, zlasti pa morja.

Camõesove lirične pesnitve prese-gajo njegov popis s poletom in ča-rom jezika. Stvojtven je v tem, da je do zadnjih potez ves portugalski. Spesnil je 403 sonete, 22 kancon, od katerih je enajsta, v kateri govori o svojem življenju in trpljenju, naj-popolnejša, 27 elegij, 12 od, 8 oktav, 15 idil, vse v italijanskih stihovnih merah, ter 150 krajših pesmi (redon-dilhas) v domačih kratkih stihih in družbene pesmi vseh vrst, pogosto vesele, zbadljive, a zelo ljubke (can-coneiro).

Prekomorska odkritja in slavna vojna dejanja so mogočno spodbu-dila tudi zgodovinarstvo in potopisje.

Fernão Mendes Pinto, ro-jen okoli 1514 v Montemór-o-Velhu, umrl v Almadi 1583, je po svojem pustolovskem življenju najzanimi-vejša pojava tega stoletja.

Macao, 1951:

- 1 a. modrosiva (Yvert 545),
- 20 a. temnokarmín (550).

Sina preprostih staršev je pusto-lovski duh gnal iz domovine. Dva-najst let je potoval po Etiopiji, Ara-biji, Kini, Tartariji in večjem delu vzhodnih otočij. Sila preprosto pri-poveduje v nezgodah, ki so ga do-letele. Trinajstkrat je bil ujet, šest-najstkrat prodan. Opazoval je ver-stva in običaje mnogih preprostih ljudstev kot prvi Evropejec. Kar je

videl in slišal, je vsebina njegovih znamenitih »Peregrinaçao«, privlačnih tako po vsebini kakor po opisovanju.

4. Gongorična šola ali seicento (1580—1700)

Književnost sedemnajstega stoletja je na Portugalskem močno propadala. Politični vpliv španske vladavine (1580—1640), še bolj pa literarni vpliv španskega pesniškega razcveta sta povzročila, da je velik del portugalske književnosti sedemnajstega stoletja napisan v španskem jeziku. Po španskem pisatelju Gongori y Argoteju, glavnem zastopniku »olikanega« sloga (estilo culto) imenovana smer gongorizem, ki se je izživljala v temnih, vzvišenih izrazih, tujkah, latinski skladnji, od daleč privlečenih slikah in klasični učenosti, se je razbohotila tudi v portugalščini.

Od književnikov te dobe se je spomnila domovina v zvezi z osvobodilnimi boji izpod španske vladavine zgodovinarja dr. Ioão das Regras.

Portugalska, 1927:

- 5 C. rjava (452),
- 16 C. modra (455),
- 1,60 E. modrozelená (442),

in govornika Ioão Pinto Ribeiro.

Portugalska, 1927:

- 4,50 E. rumenorjava (445).

Janez Plevel, Ljutomer

BESEDA O ANALOGIČNIH RAZGLEDNICAH

I. Ljubitelji slik

Kdor zbira znamke, si kaj rad ogleda razglednico, če je na nji isti motiv, kakršnega kaže izišla poštna znamka. Zanima ga, če ni morda kopija te slike služila umetniku pri sestavljanju poštné znamke. Včasih pa se celo ponudi priložnost, da lahko razglednico, preden jo odpošlješ po pošti, frankiraš s takšno znamko, ki

5. Francoska ali arkadična šola (1700—1825)

V osemnajstem stoletju je bila portugalska književnost pod vplivom francoskega klasicizma. Potem, ko so bile po vzorcu Francoske akademije že v 17. stoletju ustanovljene znanstvene pesniške družbe, je bila 8. decembra 1720 ustanovljena »Academia Real da História portuguesa« s ciljem: »očistiti najmanjših senc laži povest uspehov ene in druge zgodovine (posvetne in cerkvene) in raziskovati one, ki jih je zanikrnost zakopala v arhive«. Akademija je postala središče duhovnih prizadevanj. Po večletnem delovanju je propadla in bila preosnovana v »Academia Real das Ciências de Lisboa«. Leta 1756 je bila ustanovljena »Arcádia Lusitana« ali »Ulissiponensa«, da bi »oblikovala šolo dobrih spodbud in dobrih zgledov v stvareh govorništva in pesništva, ki bi bila za zgled mladeničem in študentom in bi razširjala med vsem narodom vnemo, da bi obnovili staro lepoto pozabljenih umetnosti«. Leta 1790 je bila slednjič ustanovljena »Nova Arcadia« ali »Academia das belas letras de Lisboa«.

(Dalje)

ima enako sliko kakor razglednica. Da bi dobila takšna podobnost pravi izraz, je treba razglednico frankirati na prednjem delu, tam, kjer je podobna. Prostor za znamko izbereš ob strani slike, tako da ne moti motiva na razglednici. Takšno kombinacijo karte z znamko imenujemo »maksimum karta« (MK) in je s poštnim žigom filatelističen dokument,

zlasti če je žig iz istega kraja kakor ga predstavlja slika, ali če je spominski žig.

Posebno mikavne slike na znamkah so zvalele nekatere filateliste, da so začeli pri nas na lastno pobudo ustvarjati kombinacije z analogičnimi razglednicami. Stremé za tem, da bi prikazali sliko z znamke povečano, ji dali jasnejši izraz in če mogoče še poudarek z grafično dobro uspelo razglednico. Za takšne domisleke je zbiratelju znak predvsem potreben interes za likovno stran znamke ter razvit čut za lastno kombinacijo. Prvo, kar zanima ustvarjalca analogičnih razglednic pri izdaji znamke, je slika, ki jo je upodobil umetnik na znamki. Drugo je umetniška izvedba znamke, zatem barva, država, serija, zobčanje in ostalo. Ako nalepiš znamke na analogično razglednico, ji polepšaj okolje, če je karta barvana ali sicer na umetniški višini.

II. Kakšne razglednice uporabljamo

Zbiralec maksimum kart stremi za tem, da bi dosegel kar največje, to je 100% analogičnost med razglednico in znamko. V praksi pa so še naslednji primeri: a) ko je predmet na razglednici prikazan z druge strani

kakor na znamki; b) ko ena slika prikazuje veliko več in bolj na široko kakor druga; c) ko je predmet na sliki znamke povsem drugačen kakor na razglednici, vendar po smislu enak (na primer: športni motivi, ptice, ladje, letala itd.).

Ustvarjanje MK pa ne sme iti preveč na široko, to je, da bi se za vsako znamko, ki izide v kakšni državi, nujno izdala ustrezna razglednica. To ne bi bilo potrebno. Zbiratelj ima največ zadoščenja z analogičnimi razglednicami, napravljenimi iz kart, ki so navadno namenjene korespondenci. To so motivi s pokrajini, portreti slavnih mož, reprodukcije umetniških slik in kipov, veličastne zgradbe, spomeniki, športni motivi in podobno. Manj pa cenimo MK, ako je umetnik sestavil motivno znamko po lastnih risbah in domislekih. Karta, ki jo ob takšni priliki navadno izda filatelistično društvo, je le posnetek risbe, ki jo je pripravil ustvarjalec poštne znamke zgolj zaradi znamke. Povsem pa se zavračajo in so brez cene razglednice, ki so v celem kopija znamk, se pravi, da je poleg slike še oznaka države in vrednosti.

Uporaba fotografskih razglednic (»Glanz«) je za ustvarjanje MK zelo

neprikladna, ker se na nji slabo od-
tisne poštni žig in se sčasoma celo
izbriše. Potemtakem so najpriklad-
nejše tiskane enobarvne ali več-
barvne razglednice.

Z estetskega vidika je bolje, da ne
ustvarimo MK, ako imamo na raz-
polago samo slabo tiskano, nejasno
razglednico, ki je po izdelavi podob-
na klišeju iz dnevnega časopisja.
Izdelava razglednice naj vsekakor
dosega umetniško višino znamke. Če
tega ni, stopa grafična kvaliteta
znamke preveč v ospredje, razgled-
nica pa je znamki zgolj cokla. To
načelo se zadnji čas zlasti upošteva
pri izdajanju kuvert »first day«, kjer
bodi oprema kuvert na enaki umet-
niški višini kakor pri znamki.

III. Možnosti zbiranja MK pri nas

V naši državi smo imeli zadnja
leta precej zanimivih motivov na
poštnih znamkah, s katerimi bi bilo
mogoče ustvariti polno lepih MK.
Na primer: serija znamk Alpinistični
kongres na Bledu 1951, Padalske
tekme s sliko Bleda, Trubar, Marulić,
Njegoš, 10. obletnica vstaje na Hrva-
škem, maršal Tito, motivj z znamk
Dan armije in 60. obletnica, športni
motivi, Nikola Tesla, Dan mornarice
1952 in podobno. Predvsem so pri-
kladni pokrajinski motivi z letalskih
znamk in pa reprodukcije fresk na
združenih narodov 1952. Poslednji
dve seriji bi se odlično podali na
koloriranih razglednicah.

Toda od vseh naštetih prilik smo
zbiratelji MK izkoristili in ustvarili
le zelo redke primere. Nekoliko sta
k izdajam MK pripomogla SFJ in
FSH. S seznama, ki je bil objavljen
v Novi filateliji št. 3/1952, je razvidno
stanje naših MK. Za pretežni del
navedenih znamk pa ni bilo mogoče
najti podobnih razglednic, bodi že,
da jih ni, ali pa niso bile dosegljive,
ker so bile izdane bogve kje.

IV. Ustvarimo center zbirateljev MK!

V čem so zapreke, da zbiratelji
MK, ki so člani filatelističnih dru-

štev širom po Jugoslaviji, ne morejo
pričeti z nekakšnim organiziranim
sodelovanjem? Gotovo bi bili vsi
zbiranci voljni vstopiti v zvezo, ako
bi se ustanovil vsaj informativni
center pri SFJ, ki bi zbiral podatke
o obstoječih in razpoložljivih raz-
glednicah. Vsekakor bi bil potreben
pri SFJ odbor, ki bi imel vsaj nekaj
članov ter pododbove pri republiških
filatelističnih zvezah.

Delo SFJ naj bi bilo predvsem v
naslednjem: 1) določitev, za katero
znamko naj bi se propagiralo formi-
ranje MK; 2) objava tega sklepa v
vseh filatelističnih revijah; 3) zbira-
nje podatkov, ki bi jih pošiljale re-
publiške filatelistične zveze; 4) or-
ganizacija morebitne nove izdaje
kakšne razglednice.

Sodelovanje pododborov pa naj bi
bilo predvsem informativno. Obve-
ščali naj bi SFJ, ali so že kje raz-
glednice, ki bi bile uporabne za MK.
Razpoložljive vzorce naj bi pošiljali
na ogled, da bi se lahko izbral naj-
boljši. Če pa teh ni, bi obveščali
center, kje so fotografski posnetki,
ki bi bili po potrebi primerni za iz-
dajo nove razglednice.

Filatelistična zveza Jugoslavije bi
se lahko ognila lastnim izdatkom,
kadar bi bilo treba izdati kakšno
novo razglednico. Iniciativni odbor
naj bi stopil v stik z že obstoječo
založbo razglednic in se z njo po-
godil, da bi ona založila izdajo pre-
lagane razglednice za široko potroš-
njo. Založništva gotovo ne bi za-
vracala takšnih predlogov SFJ, ker
so slike, ki jih predstavljajo poštno
znamke, navadno zanimive in pri-
kazujejo vsebinsko najmarkantnejše
motive naše domovine. Za pokrajins-
ske motive bi morda našli odziv pri
turističnem podjetju Putniku, ki ima
že svojo tradicijo v izdajanju raz-
glednic. Putnik je odkupil že mnogo-
tere fotografske posnetke naših foto-
amaterjev. Tako na primer razpolaga
s ftoploščami: Gozd Martuljek,
Djerdap, Mostar, Dubrovnik, Boka
Kotorska, Ohridsko jezero itd. Te
slike so vse 100% analogne slikam

z naših letalskih znamk. So pa še druge založbe razglednic, v Zagrebu in v Ljubljani, ki bi gotovo rade izdale motive iz svojih republik. Republiške filatelistične zveze bi morda po zgledu FSH tudi kdaj založile kakšno razglednico.

Iniciativni odbor bi kaj lahko sporočil svoj predlog o izdaji kart na razna druga mesta. Sam naj bi imel prvenstveno le organizacijsko vodstvo in naj bi skrbel, da bi izdajanje MK potekalo čim bolj smotrno in kvalitetno. Potem zbiralci ne bi bili več prepuščeni sami sebi, tudi ne glede žigosanja znamk na kartah, ker bi SFJ lahko skupno oskrbel žige na pristojnih centrih.

Z organizacijo bo mogoče pritegniti tudi člane fotoamaterskih dru-

štev, ki bi na razpis iniciativnega odbora SFJ marsikdaj pripravili kakšno umetniško fotografijo, da bi ustrezala ustvaritvi MK. S tem se ne bi povečal samo ugled naših MK v inozemstvu, marveč bi se tudi ostali potrošniki kart lahko okoristili z lepimi umetniškimi razglednicami, če bi jih ponatisnila kakšna večja založba in jih prodajala po nižjih cenah kakor fotografije.

Zveza zbirateljev MK v Jugoslaviji ne bi bila prva te vrste. Po raznih državah so že podobne zveze, najdelavnejša med njimi je »Les maximaphiles français«. Z bogato ilustrirano revijo pa prednjači »MACSA« (Maximum Card Society of Amerika) v New Yorku, ki združuje člane različnih držav v mednarodnem društvu za izmenjavo MK.

FILATELIJA PRI NAS

NAŠE NOVE ZNAMKE

Branko Radičević

Dne 1. oktobra 1955 je prišla v promet spominska znamka ob 100-letnici smrti velikega srbskega pesnika Branka Radičevića. Osnutek zanjo je napravil akademski slikar doktor Pavlo Gavrančić iz Zagreba, graviral pa jo je graver Božidar Kočmut iz Beograda. V globinskem tisku-rezu je znamke tiskal Zavod za izdelavo novčanic v Beogradu. Na razpolago je je dovolj na vseh večjih poštah FLRJ.

Filatelistični podatki: Tiskovna pola obsega $6 \times 5 = 30$ znamk. Velikost znamke 30×37 mm, slike same pa 26×33 mm. Papir je bel, prevlečen s kredno plastjo; lepilo je brezbarvno, strojno nanešeno; zobčanje je grebenasto $12\frac{1}{2}$. Barva sivkastovijoličasta.

Znamka je prav čedna ter deluje zelo diskretno.

Rdeči križ 1955

Za teden Rdečega križa, ki bo letos od 25. oktobra do 1. novembra, bosta izšli dve znamki, doplačilna frankovna in doplačilna portovna, vsaka za 2 dinarja. Motiv je na obeh znamkah isti; izbral ga je Glavni odbor jugoslovskega Rdečega križa. Slika kaže bolničarko, ki daje transfuzijo krvi nekemu otroku. Motiv je bil izbran zaradi tega, ker je akcija za prostovoljne transfuzije krvi ena glavnih nalog, ki si jih je letos zadal Rdeči križ.

Frankovna znamka je tiskana v eni, portovna pa v drugi barvi, medtem ko je znak Rdečega križa na obeh tiskan v rdeči barvi. Na portovni znamki je poleg ostalega erteža dodana še besedica »PORTO«. Osnutek za znamko je napravil akademski slikar in graver Tanasije Krnjačić iz Beograda. Znamke bo tiskal Zavod za izdelavo novčanic v Beogradu, in sicer v dvobarvnem offsetnem tisku.

Znamke bo v tednu Rdečega križa treba lepiti na vse poštnne pošiljke v tuzemstvu.

ZNAK FZS JE NAŠA VEZ!
PRIPNITE SI GA TUDI VI!

NOVE ZNAMKE VUJNA-STT

Branko Radičević

Znamka, ki je za to priliko izšla za FLRJ, je bila za Koprsko ozemlje izdana v sivo-črni barvi z ustreznim napisom STT/VUJNA.

NAŠI POSEBNI ŽIGI

- 129 (15) Krušovo, 2. VIII. 1953
Ilinden 1903—1953
Dodatno k opisu na strani 142 sporočamo, da je ta žig odobrila GDP dne 21. 7. 1953 v aktu št. 7467.
- 137 (21) Novi Sad, 1. X. 1953
Stogodišnjica pošte u Novom Sadu, 1853—1953
Žig ovalne oblike ima zgoraj v loku izpisano besedilo STOGODIŠNJICA POSTE U NOVOM SADU (v cirilici), osrednji del izpolnjuje slika slá na konju, pod njo je letnica 1853—1953, spodaj pa je trak z napisom »t. X. 1953«.
Barva svetlomodra; širina 44,5 mm, višina 38,5 mm; cj, ročni.
- 138 (22) Kočevje, 3. do 4. X. 1953
I. zbor odposlancev slovenskega naroda

Barva črna, premer 29 mm, aj, ročni.
Odločba GDP št. 10078 od 18. 9. 1953.

- 139 (23) Ljubljana, 11. do 18. X. 1953
Teden pošte
Uporabljen bo isti žig kakor lani, le z novim datumom.
Odločba GDP št. 10213 od 23. 9. 1953.
- 140 (24) Postojna
Redni poštini žig s propagandnim dodatkom
Žig bo stalno v uporabi za žigosanje letnih pošiljk z vhoda v Postojnsko jamo.
Odločba GDP št. 9678 od 5. 9. 1953.

OVITKI PRVEGA DNE

10-letnica osvoboditve Istre in Slovenskega Primorja

Za veliki praznik na Okroglici je FZS založila FDC. Osnutek, ki predstavlja portret

narodnega heroja Stjenka, je napravil umetnik Božidar Jakac. Slika je tiskana v rdeč-rjavi barvi. Kuverte so iz belega papirja za umetniški tisk; velikost 156 × 103 mm. Cena kuverte, frankirane z znamko ter žigosane s priložnostnim žigom, znaša 35 dinarjev.

Za to priložnost je založila FDC tudi »Jugofilatelija«. Slika na kuverti predstavlja obris Istre ter roko, ki drži plamenico. Zgoraj je navedena letnica »1943—1953«, spodaj pa besedilo »Osvobodjenje Istre / i slovenačkg Primorja«. Besedilo ter plamen plamenice je tiskano v rdeči barvi, ostalo pa v rjavi barvi. Velikost 153 × 90 mm. Prodajna cena 25 dinarjev.

STT-VUJNA — 10-letnica osvoboditve Istre in Slovenskega Primorja

FK Koper je izdal FDC, ki je povsem enaka oni, ki jo je za FLRJ izdala FZS, le da je risba na kuverti tiskana v modrozeleni barvi ter nad njo dodan napis »VUJNA-STT«. Izza besedila »FIRST DAY COVER« je dodana še tekoča številka koprskih FDC »17«. Cena 40 dinarjev.

CENE NAŠIH ZNAMK

Dodatek kataloga Zumstein (XII/53 in I, II/54) ne prinaša za naše znamke nobenih navedb. V novem katalogu za leto 1954 je treba na strani 1066 pri znamkah STT-VUJNA popraviti ceno za št. 2—6 na 5,25/4,— fr.

Za efektivne franke nudi Zumstein: FLRJ: Makedonska vstaja (Ilinden) nastrebljeno 1 sfr, rabljeno isto; esperanto obe za 6,75 sfr (rabljeno ali nerabljeno); STT-VUJNA: esperanto obe za 7,00 sfr (rabljeno ali nerabljeno); 10-letnica osvoboditve Istre in Slovenskega Primorja stane 0,35 sfr; esperanto za 15 din na FDC 1,40 sfr.

Dodatek kataloga Yvert v poslednji št. 596 ne prinaša nobenih cen za naše znamke.

OBČNI ZBORI

(46) Mozirje — ustanovni 28. 6. 1953

FZS je sprejela v svoje okrilje spet novo podružnico: Filatelistično društvo Mozirje. — Na ustanovnem občnem zboru so izvolili naslednji odbor: predsednik Bruno Goričar, tajnik Jože Ivanuša, blagajnik in gospodar Marija Vršnak, referent za mladino Bojan Karč, član odbora Milka Lesjak; nadzorni odbor: predsednik Maks Bukovec, člana Jože Lihteneger in Franc Lesjak; razsodišče: predsednik Bojan Karč, član Jože Pečnik. — Mlada podružnica obeta veliko delavnosti, zlasti med mladino, saj je samo na gimnaziji več ko 50 filatelistov. Na zimo nameravajo prirediti svojo prvo razstavo. Na naše glasilo »Novo filatelijo« se bodo naročili vsi člani. — Sestanke imajo vsako prvo soboto v mesecu v Mozirju.

FILATELIJA V SVETU

NOVE ZNAMKE

I. EVROPA

Avstrija

- 5) 20. IX. 1953 (dan izdaje 25. IX. 1953) so izšle nadaljnje vrednote letalskih znamk: 1 š lastovice; 5 š, kormorani; 5 š kanja in 10 š siva čaplja.
- 6) 17. X. 1953 (dan izdaje 14. X. 1953). Spominska znamka za »150 let Linškega deželnege gledališča«: 1,50 š.

Belgija

- 10) 10. IX. 1953. Zaradi nepovoljne kritike znamk s sliko kralja **Baudouina** (zap. št. 2), o kateri smo poročali tudi v naši reviji, so izdali sedaj nove znamke, na katerih nosi kralj naočnike: 1,50 f črna; 2,00 f karmin; 4,00 f ultramarin.
- 11) IX. 1953. Ob pričetku zveze Severni in Južni kolodvor v Bruslju sta izšli dve železniški znamki: eno- in dvobarvna v vrednosti po 200 f.

Bolgarija

- 10) 1953. V spomin na makedonsko vstajo (!): 16 st, temnorjava in 1 l, črnolila. Spet lep primer »dobre volje« do poštenega sodelovanja s FLRJ.
- 11) 1953. V spomin na »Preobražensko« vstajo je izšla spominska znamka za 44 st.

Češkoslovaška

- 24) 15. VIII. 1953 je izšla znamka za 5 kč, modrikastozelena, s Karlovim mostom in Hradčani, ki je mišljena kot visoka vrednota nove frankovne serije.
- 25) 15. IX. 1953. Ob XXVIII. mednarodnem šesttedenskem motociklističnem tekmovanju: 30 h, rožnatokarminasta (odbojka), 40 h sivovijolična (motociklist), 60 h lila (metalka kopja).
- 26) Frankovne znamke s sliko Gottwalda in Zápotockega, ki so zaradi nujnosti bile izprva izdane v knjigotisku, so izšle sedaj še v jeklorezu: 15 h, zelena; 1,00 kč, vijolična; 3,00 kč, črna (s sliko K. Gottwalda); 30 h, ultramarin in 60 h, roza (s sliko Zápotockega).
- 27) 8. IX. 1953. Ob 10-letnici smrti **Julija Fučika** (22. II. 1903—8. IX. 1943) sta bili izdani dve spominski znamki za 0,40 kč, črnosiva in 0,60 kč, rožnata.
- 28) 6. X. 1953. Za »Dan armade« je izšla posebna serija treh vrednot: 0,20 kč, 0,50 kč in 1,60 kč.
- 29) 10. IX. 1953. Posebna izdaja dveh vrednot za »Dan rudarjev«: 0,30 kč, siva in 0,60 kč, rdečerjava.

Danska

- 6) 5. IX. 1953. Za 1000-letnico obstoja danškega kraljestva je izšla znamka za 10 oerov, zelena. Vinjeta predstavlja velik kamen z ruuskim napisom pri Yellingu. To je prva znamka v planiranem nizu 10 vrednot, ki bodo izhajale postopoma nekaj let in ki naj utrdijo dejstvo, da je Danska že tisoč let kraljevina. Za vsako stoletje je predvidena po ena vrednota z motivom, značilnim za posamezno stoletje. Okvir in napis bosta na vseh vrednotah ista.

Francija

- 13) IX. 1953. V nizu »pisatelji in njih delca« sta izšli dve nadaljnji vrednoti: 8 fr, Molière (Le Misanthrope) in 12 fr, Beaumarchais (Figaro).

Islandija

- 2) IX. 1953. »Islandski rokopisi«: 10 a, 70 a, 1 kr, 1,75 kr, 10 kr.

Italija

- 19) VIII. 1953. Za 500-letnico rojstva slikarja **Luca Signorellija** (1450—1523) je izšla spominska znamka za 25 l, temnorjava/svetlosivomodrikastozelena.

Luksemburg

- 6) 18. IX. 1953. Ob posvetitvi cerkve svetega **Willibrorda** v Echternachu sta bili izdani dve spominski znamki brez doplačila za 2 f, opečnordeča (s sliko bazilike) in 2,50 f, olivnozeleno (slika notranjščine).
- 7) 25. IX. 1953. Za 700-letnico rojstva **Petra pl. Aspelta**, češkega kancelarja, volilnega kneza in višjega kancelarja nemške države itd., je izšla spominska znamka za 4 f, sivočrna (glava slavljenca). — Pierre d'Aspelt (27. IX. 1253 do 5. VI. 1320) je s svojim vplivom pripomogel luksemburškemu grofu Henriku na nemški kraljevi prestol in tako dvignil luksemburško grofovsko rodbino iz skromne teritorialne povezanosti do višine evropske moči. — Umrl je v Mainz u kot eden največjih diplomatov srednjega veka.

Madžarska

- 13a) 12. IX. 1953. Pod zap. št. 15 najavljena serija »narodne noše« obsega naslednje vrednote: 20 f, modrozeleno; 30 f, rjava; 40 f, vijoličnomodra; 60 f, opečnordeča; 1,00 ft, modra; 1,70 ft, zelena; 2,00 ft, rdeča in 2,50 ft, lila.
- 14a) 20. VIII. 1953. Pod zap. št. 14 najavljena portovna serija v zeleni barvi in s črni mi števili sestoji iz tehle vrednot: 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 20, 24, 30, 36, 40, 50, 60, 70 in 80 f, 1,20 in 2 ft.
- 15) VIII. 1953. Ko so odprli »Ljudski stadion«, je izšla priložnostna športna serija 10 znamk: frankovne za 20 f, oranžna (ko-

Iesarjenje); 50 f, zelena (plavanje); 40 f, modrozelenca (telovadba); 50 f, rumenozelena (metanje diska) in 60 f, oker (rokoborba); letalske: 80 f, modrozelenca (vaterpolo); 1 ft, lila (boks); 2 ft, zelena (nogomet); 3 ft, rdečerjava (štafetni tek) in 5 ft, modra (stadion).

- 16) 1955. V nizu »zgradbe« so izšle nadaljnje vrednote: 8 f, rumenozelena; 12 f, karmin; 20 f, modrikastozelena; 30 f, oranžna; 40 f, sepijarjava in 60 f, rdeča.

Nemčija — Berlin, zahodni sektorji

- 7) 17. VIII. 1955. V spomin na žrtve 17. junija 1953 je bila izdana priložnostna serija dveh znamak: 20 pf, temnoolivna (osvojenjeni uklenjeni roki) in 30 pf, rdeča (Brandenburska vrata).
- 8) 29. VIII. 1955. V seriji »gradbe« je izšla vrednota za 20 pf z novo vinjeto: Berlinski olimpijski stadion.

Nemčija — Nemška demokratična republika

- 17) 16. IX. 1955. Stavbenika Knobelsdorff in Neumann: 24 pf, lilastorjava (G.W. Knobelsdorff — 1699/1753 — in državna opera v Berlinu); 35 pf, temnosivomodra (Balthasar v. Neumann — 1687/1753 — in grad v Würzburgu).
- 18) 1. IX. 1955. Priložnostna izdaja ob priliki veleseljma v Leipzigu z vrednotama: 24 pf, rjavordeča in 35 pf, zelena.

Nizozemska

- 6) VIII. 1955. V nizu frankovnih znamak »številica« je izšla nova vrednota za 5 c, rdečkastorjava.
- 7) IX. 1955. Kot prva vrednota v nizu novih frankovnih znamak je izšla vrednota za 10 c, rjava.
- 8) IX. 1955. Izšla je letalska znamka za 25 c, temnomodra (leteča vrana), ki se sme uporabljati le za frankaturo pri poletih ob posebnih prilikah.

Poljska

- 21) 1955. Portovni znamki za 20 gr in 50 gr, obe karminastorjavi.
- 22) 15. VII. 1955. »Trgovinska mornarica« za 80 gr, zelena (ribiška ladja Dahnor pri ribolovu), 1,35 zl, sivomodra (ladja Czech v luki).
- 23) 22. VII. 1955. Obnova jedra stare Varšave ob obletnici sprejetja nove ustave: 20 gr rjavokarminasta in 2,55 zl modra.
- 24) 24. VIII. 1955. Ob III. svetovnem kongresu študentov v Varšavi od 27. VIII. od 5. IX. 1955 je izšla priložnostna serija 5 znamak: Frankovne za 40 gr, 1,35 zl in 1,50 zl ter dve letalski: 55 gr in 75 gr; poslednji dve znamki sta nezobčani.

Portugalska

- 10) 5. X. 1955 je izšla posebna priložnostna serija 8 vrednot »100 let portugalske znamke« z mladostno sliko kraljice Marije II. (ali Maria da Gloria, 1819—1853) po sliki angleškega umetnika Lawrencea: 0,50 e (5.650.000), 1 e (14.000.000) 2,50 e (500.000), 3,50 e (500.000) 4,50 e (200.000), 5 e (350.000) in 20 e (200.000).

Romunija

- 19) VIII. 1955. Za IV. mednarodni študentski kongres v Bukarešti od 2. do 16. avgusta 1953 je izšla priložnostna serija 4 vrednot: 20 b rdečeoranžna, 55 b modra, 65 b krvavordeča in 1,75 l temnolila.
- 20) 1955. Za propagando pogozdovanja in skrbstva za gozdove je bila izdana posebna serija 3 znamak, ki poudarjajo s primernimi napisi in slikami korist gozdov: 20 b, 38 b in 55 b.
- 21) 1955. Za 60. rojstni dan ruskega pesnika Majakovskega (1895—1950) je izšla spominška znamka za 55 b.

San Marino

- 4) 24. VIII. 1955. Za »Dan znamke« in filatelistično razstavo v Riccioneu je bila izdana priložnostna znamka za 100 l motnozelenomodra/motnomodrozelenca s črnim natiskom v 3 vrstah (na športni znamki iste vrednosti s sliko kotalkarice): »Giornata Filatelica S. Marino-Riccione 24 Agosto 1955«.

Sovjetska zveza

- 17) 27. VII. 1955. Otvoritev prekopa Volga—Don: 5 vrednot po 40 kop in ena za 1 r, vse rjavordeče/mnogobarvne.
- 18) 24. VII. 1955. 125-letnica rojstva pisatelja Černiševskega (1828—1953): 40 kop svetlorumenorjava/sivočrna.
- 19) 27. VII. 1955. 100-letnica rojstva pisatelja Korolenka: 40 kop.
- 20) 1955. 60-letnica rojstva pesnika Vladimira Majakovskega (1895—1950): 40 kop, črna/rdeča.

Svobodno tržaško ozemlje — cona A

- 9) 1955. Pod zap. št. 19 Italije našeta znamka je izšla — kakor običajno — s pretiskom za cono A.

Švica

- 3) 8. X. 1955 sta bili izdani dve posebni znamki »Alpska pošta«. Vinjeti obeh znamak poudarjata veliko prometno omrežje, ki ga poslužuje PTT s svojimi poštnimi avtomobili: 10 rp zelena/rumena/temnozelenca (alpska pošta pozimi — Graubünden) in 20 rp rdeča/rumena/temnoredča (alpska pošta poleti — Wallis).

Turčija

- 7a) 15. VIII. 1955. Pod zaporedno št. 7 najavljena serija ima naslednje vrednote in naklade: 12 k olivnozelenca (500.000) 13 k vijol. (2.500.000), 20 k modrosiva (2.000.000), 40 k modrozelenca (500.000), 60 k modra

Odvišne znamke nalepite v zvezke krožne zamenjave FZS

Tako boste najlažje spopolnjevali svojo zbirko!

(400.000), 1 L rdeča (100.000). Označene so burve okvirov, osrednje slike so v večbarvnem tisku.

- 8) IX. 1955. Ob V. kongresu za ljudski kredit sta bili izdani dve priložnostni znamki za 15 k lilarjava in 20 k sivozelena.

Vatikan

- 3) IX. 1955. Letalski znamki s sliko kupole Petrove cerkve: 500 l rjavava in 1000 l ultramarin.
- 4) 1955. Spominska izdaja ob 700-letnici smrti Klare Asiške (1194—1255): 25 l zelenomodra/rjava/sivovijolična in 35 l rdeča/rjava/sivovijolična.

Velika Britanija

- 4) IX. 1955. Frankovna serija s sliko kraljice Elizabete se je povečala za nadaljnje tri vrednote: $\frac{1}{2}$ p oranžna, 1 p ultramarin in 2 p rdečkastorjava.
- 5) 1955. Portovna znamka z novim vodnim znakom za 4 p modra.

II. PREKOMORJE

Združene države Amerike

- 7) 14. IX. 1955 je izšla spominska znamka »Sagamore Hill« (hiša Teodorja Roosevelta v Oyster Bay) za 5 c.
13. X. 1955 je izšla ob 25-letnici »Bodočih ameriških farmerjev« priložnostna znamka za 5 c.
- 9) 27. X. 1955 ob 50-letnici ustanovitve narodne industrije transportnih vozil (Trucking Industrie) je bila izdana priložnostna znamka za 5 c.

KAJ BO NOVEGA

Alžir. Namesto treh znamk serije »sadeži«, ki bodo vzete iz prometa, so dane v tisk znamke istih vrednot v počastitev treh znamenitih Francozov: 20 fr s sliko Millona, vojaškega farmacevta in znanega kemika; 25 fr s sliko dr. Maillota, šefa bolnice v Bôneu in pionirja v zdravljenju paludizma; 40 fr s sliko dr. Laverana, Nobelovega nagajenca za medicino.

Belgija pripravlja serijo 3 znamk: 0,80 + + 0,20 c; 2,50 + 1 fr in 4 + 1,50 fr v korist biroja Organizacije evropske mladine. Z izdajo hočejo propagirati idejo solidarnosti evropskih držav, katerih mladinci so člani te organizacije.

Českoslovaška namerava letos izdati še: dan prometa, 30 h (50 let českoslovaške značne pošte); 1 kč (sodobna lokomotiva); umetniki: 50 h, 60 h, 1,20 kč; noše: 30 h, 50 h, 2 kč; oktobrska revolucija: 20 h, 30 h, 60 h, 1,60 kč; 70 let Državnega gledališča: 60 h, 80 h, 1,60 kč; Tolstoj: 50 h in 60 h.

Finska bo izdala letos serijo v korist akcije za pobijanje tuberkuloze. Predvidene so tri vrednote: 10 + 2 mk (veverica), 15 + 3 mk (rjavi medved) in 25 + 5 mk (severni jelen).

Francija je sklenila izdati v zadnjem tromesečju tega leta serijo športnih znamk, ki naj bi prikazale športne panoge, v katerih se je Francija na olimpijadi v Helsinkih leta 1952 posebno odlikovala: mečevanje, plavanje, jahanje, jadrnalno letalstvo, kanu in atletika. Vrednote še niso določene. — Osnutki so poverjeni umetniku - graverju M. Jacqueminu.

Grčija. V korist oškodovancev po potresni katastrofi na otokih v Kefaloniji, Itaki in Zanteju bosta izšli dve obvezni doplačilni znamki za notranji poštni promet. Ostaniki znamk za 1 dr in 3 dr s podobo kralja Jurija (Z. št. 444/445) bosta pretiskani z »200-drahem«. Naklada 60 milijonov.

Nemška demokratična republika pripravlja izdajo spominskih znamk za skladatelja Schuberta in slikarja Cranacha. Dne 10. avgusta v offset-tisku izdana nova frankovna serija »petletka« bo izšla januarja 1954 v knjigotisku.

Nemška zvezna republika. Za letošnje serijo »Pomočniki človeštva« so predvideni: Avgust Herman Francke, Sebastijan Kneipp, Kristijan Senckenberg in Fridtjof Nansen.

Nizozemska. Mednarodno sodišče. Zaradi spremembe poštne tarife so potrebne nove vrednote. Zato bodo v kratkem izdali: 3, 5, 7 c s sliko mirovne palače, 15 c s sliko kraljice; znamka za 6 c (Z. št. 21) bo izšla s sliko mirovne palače, medtem ko bosta vrednoti za 4 c in 12 c (Z. št. 20 in 23) vzeti iz prometa.

Posarje. V začetku novembra bodo izšle tradicionalne priložnostne značke v korist siromašne dece, in sicer tri vrednote: 15 + + 5 fr Tizianov (1477—1576) portret Klarisse Strozi, 18 + 7 fr »slikarjeva deca«, fragment Rubensa (1577—1640) in 50 + 1 fr eden izmed Rubensovih sinkov.

Romunija. Med nadaljnjimi izdajami je pričakovati 4 vrednote »športno letalstvo« in 1 vrednoto »dan rudarjev«.

Švica. Letošnja revija »Pro Juventute«, ki bo izšla kakor po navadi 1. decembra, bo prikazala na znamki za 5+5 c glavo deklice po sliki Alberta Ankerja, 10 + 10 c smrekovega prela, 20 + 10 c pogrebca, 30 + 10 c purpurnega rogina in na vrednoti za 40+10 c Ferdinanda Hodlerja (lastni mladostni portret).

AUKCIJE

159. Köhlerjeva aukcija je bila prav v času IFRABA - razstave. Obisk je bil zato zelo močan, temu primerne pa tudi dosežene cene. — Nemške kolonije, Kitajska, 50 pf ročni natisk: 2700 DMK; Mecklenburg — Strelitz, 1 šiling, vijoličasta, na pismu: 1650 DMK; Zürich 4, nerabljena: 2000 DMK.

Mercury Stamp Company, New York: na enaj zadnjih dražb so prodali: Avstrija 1850, nerabljeno: 1 Kr: 66 dolarjev; 2 Kr: 105 dol.; trojček 3 Kr: 170 dol.; 6 Kr: 50 dol.; 9 Kr, tip I: 150 dol.; rabljeni četverec 2 Kr: 500 dol.; dvanajsterec 6 Kr: 525 dol.; 1 primerek redke tipe I c 150 dol.

*

Dorotheum, Dunaj: Monaco (Michel št. 9) 186 šilingov; Nizozemska (Mi 9—12) 186 š; št. 14 49 š; št. 48 278 š; Rusija št. 1 290 š; Generalgouvernement št. 14/39 od 30 do 35 š; Avstrija, Graška serija 82 š; Egipt, Fuadov rojstni dan 1926: 140 š. ÖBZ

ZANIMIVOSTI

Konferenca iniciativnega odbora Mednarodne poštne akademije je bila dne 26. 7. 1953 v okviru zagrebškega mednarodnega kongresa esperantistov. Referirala sta dr. Soč in Nikola Rukavina. Predlagali so tudi mednarodno pošto znamko, ki naj bi nosila sliko zemeljske oble ter vejico miru; bila naj bi brez označne nominalne, katero bi vsaka država določevala interno na osnovi posebnega kurza. Vrednota bi bila tako označena le z barvo. Filatelija

*

Farukovo zbirko bodo dali na dražbo pri svetovno znani tvrdki H. R. Harmer Ltd. v dnech od 12. do 18. februarja 1954. Aukcijski katalog bo gotov novembra ter bo stal pet šilingov (angleških).

The Philatelic Exporter

*

Farukovo filatelistično literaturo so prodali letos v maju v New Yorku. Obsegala je preko 750 knjig, med njimi popolno zbirko prodajnih katalogov Ferrarijeve zbirke. Le philatéliste belge

*

Balonska pošta iz leta 1795 je najnovejše odkritje filatelije. Doslj so veljala za najstarejša pisma ona iz obleganega Pariza 1870/71. V dunajskem vojnem muzeju pa so našli v arhivu pisma, ki so jih z balonom poslali Francozi iz obleganega mesta Valenciennesa za časa koalicijske vojne 1792—1797. Potankosti o tej zanimivi najdbi prinaša št. 9 avstrijske revije »Österreichische Briefmarken-Zeitung«.

*

»Spekulaciji pa tu res ni kraja« zaključuje ÖBZ svoj popis znamk VU]NA-STT — esperantski kongres. Zelo uspešna propaganda za naše znamke!

*

Podjetje za dražbe znamk HARMER iz New Yorka je imelo v minuli sezoni (od septembra 1952 do julija 1953) okrog 690.000

dolarjev prometa (po uradnem tečaju je to »samo« 207.000.000 dinarjev!). ÖBZ

*

Sovjetska zveza dovoljuje izvoz in uvoz znamk le podjetju »Medjunarodna Kniga, Moskva 200«.

*

Kolajna Bonacossa. V zvezi s podeljitvijo kolajne Bonacossa za najlepšo znamko s športnim motivom, o čemer smo v naši reviji že poročali, je mednarodno razsodišče odločilo, da bo pripustil razen že naštetih 61 znamk še 4, in to: Romunsko za 55 b zeleno — nogomet (enoglasno), Portugalsko za 1,40 esc lila — stadion v Bragu (10 glasov proti 1 pri 1 vzdržancem), Panama 0,01 B lila in črna — metalec diska (enoglasno) in angleško-egiptovski Sudan 3 pt¹/₂ rjavordeča in zelena — nubijski borilec (6 glasov proti 1 pri 5 vzdržanih). Vsi drugi predlogi so bili odklonjeni. Tako bo tekmovalo vsega 65 znamk. Odločbo lahko pričakujemo v oktobru. cp.

RAZSTAVE

J. Peševski, Prilep

RAZSTAVA ZNAMK V KRUSEVU (2. 8. 1953)

Podružnica Filatelistične zveze Makedonije v Prilepu je ob proslavi 50-letnice Ilinden-ske vstaje priredila v Krusevu filatelistično razstavo. Razstavo so priredili v šolskem poslopju, kjer so hkrati razstavili likovni umetniki Makedonije. Obe razstavi sta vzbudili tako pri gostih kakor pri domačinih veliko zanimanje. Slovesnemu začetku razstave so prisostvovali tudi člani Izvršnega sveta LR Makedonije, člani CK ZKM ter druge osebnosti političnega in kulturnega življenja tega predela Makedonije.

Razstavno gradivo je bilo razvrščeno v 22 vitrinah. Primerne parole so dopolnile skromno razstavo, ki je pa vseeno mnogo prispevala k propagandi filatelije.

Ob tej priliki je podružnica v Prilepu izdala analogično razglednico s sliko freske »Ilinden 1905« akademskega slikarja Borka Lazevskega, kakor tudi FDC s sliko Nikole Kareva. V uporabi je bil tudi poseben žig. Razglednice, frankirane z znamko za 15 din, so prodajali po 25 din, FDC pa je stala 60 din ter je bila na njej frankirana cela serija. Razglednice kakor tudi FDC ima na razpolago podružnica v Prilepu.

*

Srečko Logar, Idrija

FILATELISTIČNA RAZSTAVA V IDRIDI (22. do 30. VIII. 1953)

Naše društvo v Idriji se je odzvalo povabilu pripravjalnega odbora za »Idrijski teden« in priredilo v veliki učilnici osnov-

ne šole razstavo, že drugo v tem letu, ki je zelo dobro uspela. Na njej sta sodelovala tudi dva idrijska rojaka tov. Ferdo Kobal iz Ljubljane in tov. Filip Kumer iz Kranja, ki je tragično preminil ob avtomobilski nesreči. Usoda je torej hotela, da se je ta naš nadvse marljivi filatelista rodil v Idriji in prav v svojem rojstnem kraju se je tudi zadnjikrat pokazal v javnosti s svojo zelo bogato zbirko. Njegova prerana, nenadna smrt je globoko pretresla vse Idrijčane, zlasti pa idrijske filateliste.

Posebnost te razstave je bil izredno velik obisk občinstva, ker je bila prirejena v okviru splošne razstave, ki si jo je ogledalo skoraj 5000 obiskovalcev. Razstavljalo je 7 najmočnejših filatelistov. Ker je bila razstava namenjena predvsem širšemu občinstvu, ki naj spozna lepoto in koristnost zbiranja znamk, je bil prav v tem dosežen popoln uspeh, saj so se na razstavnem prostoru ves čas pomikale dolge vrste občinstva in le par primerov smo lahko ugotovili, da so obiskovalci hotoma izpustili filatelistični oddelek. Iz navedenega razloga razstavni objekti niso bili ocenjeni.

100-letnica švedske znamke

1. julija 1855 je bila izdana prva švedska znamka. Poleti 1955 bo torej minilo sto let, kar bo Švedska proslavila z veliko mednarodno razstavo z uradnim nazivom: »Filatelistska Världsutställningen i Stockholm 1955 — Svenska Frimärkets 100-årsjubileum«. Priprave so že v polnem teku. cp

STROKOVNI TISK

Filatelija, glasilo FSH, Zagreb, šte. 9/53: Velimir Eregović: Quo vadis... — Dr. Stjepan Megeer: Savremeni plan za izdavanje maraka — Ing. Slavko Mondecar: Prikazi znamenitih ličnosti na markama — X. Y.: Hoćemo li imati marku prilikom stogodišnjice smrti Vatroslava Lsinskog? — Ante Turina: Marka nije samo dokaz o plaćenju poštarini, nego i znak državnog suvereniteta i narodnog jedinstva — Dragan Novak: Cvijecje na markama — Velimir Eregović: Naša filatelistska izložba — Dragan Novak: Dobili smo poštanski muzej u Zagrebu — Ing. Vladimir Flesek: Falsifikati i ispitivači — Filatelija na 58. kongresu esperantista — Filatelistski feljton: Sir Rowland Hill — Nove marke: naše marke — prigodni žigovi — dopisne razglednice — osebine naših maraka — Marke evropskih zemalja — Marke prekomorskih zemalja — Rubrika za sabirače biljega — Iz Filatelistskog saveza Hrvatske — Bibliografija — Ovo i ono... — Zamjena maraka. — Cena 60 din.

Centralni katalog inozemskih revij v naši državi

Da bi znanstvenim in strokovnim delavcem olajšal delo, je Bibliografski institut

FLRJ izdelal Centralni katalog inozemskih revij, ki so v več ko 500 strokovnih in znanstvenih knjižnicah naše države.

Preko tega kataloga lahko dobite podatke o tem, ali je kjerkoli v naši državi ne le posamezen letnik nego tudi posamezna številka poljubne revije, in to za razdobje od začetka izhajanja najstarejših revij pa vse do danes. Ko iščemo obvestilo, je treba kar najtočneje navesti podatke o naslovu časopisa, letniku, zvezku itd., da bodo revijo laže našli.

Vsa obvestila o inozemskih revijah, ki so v naši državi, lahko dobite brezplačno od BIBLIOGRAFSKEGA INSTITUTA, Beograd, Terazije 26/II, poštini predal 20, tel. 25-670.

Stanley Gibbons — katalog, I. del (britanski imperij) je izšel za 1954 ter stane 18 angl. šilingov.

Stanley Gibbons, III. del (Amerika, Azija in Afrika) je letos spet izšel ter stane 18 šilingov in 6 penijev.

Stanley Gibbons, II. del (Evropa), letos ne bo izšel.

Borekov katalog Nemčije za leto 1954 je izšel letos v 50. nakladi. Njegove cene so neto-cene.

Zumstein 1954

Točno kakor vsako leto je tudi letos izšel Zumsteinov katalog za prihodnje leto. To pot že sedemintridesetič. Debelejši je od lanskega; poštne uprave pač pridno skrbijo za zbiralce. Snov je obdelana tako kakor lani, le cene so se spremenile in pridane so nove izdaje vse do zadnjih. Novo je le to, da so s posebnim znakom označene znamke, katere je FIP označila kot nepriemerne. Žal je ta znak veliko prereditelj.

Kajpak ste radovedni, kako je s cenami. Večino najbolj zanimaja, kako je v cenami FLRJ. Rakovo pot so šle ljubljanska, mariborska in mursko-soboška izdaja iz leta 1945, pridružil se jim je tudi Split. Ostali provizorji so ceno obdržali. Skupne izdaje kažejo do ključnih znamk sem in tja celo tendenco k dvigu cen (le Brčko-Banovići je občutno padla), ključne znamke so po večini nekoliko padle, le redke med njimi so se podražile. Malenkost dražje so zadnje izdaje — nekako od lanske pomladi dalje. Povprečno moramo vzeti za naše zadnje izdaje razmerje 1 Zumsteinfrank = 40 din. Od znamk stare Jugoslavije sta občutno padli nežigosana žalna in portovna serija s pretiskom Jugoslavija, sicer pa so cene ostale iste. Znamke cone B so cene obdržale, le prvi reški in tržaški pretisk sta nekoliko padla, drugi reški pretisk pa se je podražil. Podražila se je tudi pri nas nepriznana puljska izdaja. Izmed koprskih

znamk je občutno padla zelena portovna znamka Rdečega križa iz leta 1948, ostale znamke tega področja so svojo ceno obdržale, nekatere so se celo podražile. Nekatere klasične znamke Srbije so se podražile, sicer pa tukaj in pri stari Crni gori ni bilo sprememb. Bosna je tudi letos zdrknila. Znamke, ki so jih izdali nemški okupatorji v Sloveniji, so ocenjene enako kakor lani, večji del italijanskih okupacijskih znamk pa se je občutno pocenil. Znamke okupirane Srbije so svojo ceno zvečine obdržale, le nekatere so zdrsile. Tako imenovana NDH je po večini nekoliko padla, občutno nižja je samo »jubilarke«, podražili sta se udarna serija in blok.

Nerazumljiv je padeč klasičnih znamk Avstrije, ki so zdrsile skoraj vse po vrsti, in Nemčije, kjer so nekatere precej padle, druge zopet porasle. Razmer na tujih tržiščih sicer ne poznamo, čitamo pa dan na dan o bajnih cenah, ki jih doseže ta roba na aukcijah.

Predolgo bi trajalo, če bi hoteli podrobno opisati gibanje cen za vse države. Omenimo le nekaj najznačilnejših primerov. Izredno močno so se podražile znamke francoske okupacijske cone v Nemčiji in povojnega Posarja. Lepa prihodnost se obeta italijanskim znamkam, prav tako tudi Skandinaviji (zlasti Švedski). Tukaj je značilen ne samo dvig dobrih znamk, tudi cene srednjim in cenanim znamkam so porasle. Tudi znamke Zahoda stalno rastejo, predvsem klasika (Anglija, Francija, Portugalska, Spanija). Značilen je zadnji čas tudi porast cen pri informbirojevskih državah. Pri znamkah prve avstrijske republike sta se podražila WIPA in Dolfus za 10 šilingov, rotarjici pa so izgubili na ceni. Dvigajo se cene avstrijskih izdaj po zadnji vojni. Med znamkami, ki na ceni pridobivajo, moramo naposled omeniti še znamke anglo-ameriške cone Trsta.

Med državami, ki nazadujejo, omenimo Estonsko, Latvijo, Slovaško, Liechtenstein, Romunijo, predvojno Češkoslovaško in Posarje(!).

Belgija in Luksemburška sta bolj nazadovali kakor napredovali, znamke Švice, Nemčije, Grčije, Irse, Islanda, Malte in predvojne Madžarske svojih cen niso mnogo spremenile.

Na koncu naj še omenimo, da pričena tudi tematsko zbiranje počasi vplivati na cene v katalogu. Tako so se pri državah, ki sicer ne kažejo dviga cen, podražile športne znamke — pri Grčiji prva olimpijska serija, obe športni seriji (frankovna in olimpijska) — pri Koprščini. Takih primerov bi našli še več.

Michel 1954

Vsakemu pravemu filatelistu je užitek, kadar dobi v roke tako kakovosten katalog, kakršen je Michelov. Nudi mu vse, kar potrebuje. Posamezne izdaje so potanko obdelane, nekatere tako, kakor jih najdemo

prikazane samo v specialnih katalogih. Opisov znamk in tehničnih podatkov je obilo (žal je tu še precej napak, tako n. pr. pri marsikaterih znamkah FLRJ!). Izdajatelj je tudi letos izpopolnil katalog, zlasti nemška področja so še popolnje obdelana kakor lani. Katalog je na najboljši poti, da postane zopet vodilni katalog.

Ogledimo si še prav na kratko cene. Predvojna in povojna Jugoslavija rasteja, le nekatere ključne znamke so letos cenejše kakor lani! Na splošno rečeno so naše znamke ugodno ocenjene. Tudi cene pretiskov iz leta 1945 so poskočile. Enako je z znamkami cone B, samo da v manjši meri. Nekatere znamke VUJNE so se sicer dvignile, večji del pa drsi navzdol... Naša »klasika« — Srbija, Crna gora in Bosna — je iz leta v leto dražja; dvig ni visok. Znamke, ki so izšle pri nas na ozemlju, zasedenem od Nemcev, so vse porasle, najbolj izdaja za Srbijo. Tudi italijanske okupacijske znamke so dobro odrezale. Prav tako so porasle cene znamkam NDH.

Tudi sicer kažejo v tem katalogu vse države tendenco dviganje cen. Najbolj opazimo to pri nemških področjih (zlasti klasični, kolonije, francoska okupacijska cona in Saar). Tudi Italija, Skandinavske države, Monako, Nizozemska, Portugalska, Sovjetska zveza, Švica, Trst in Turčija so precej porasle, ostale države pa v mnogo manjši meri.

Katalog št. 4 izraelskih znamk. Izdaja izraelskega poštnega ministrstva.

Ta katalog — četrti v vrsti uradnih katalogov, ki jih je izdala izraelska poštna uprava — vsebuje vse znamke do konca leta 1953 (szavojevanje puščave, 22. IX. 1953). Katalog ne navaja cen, vsebuje pa toliko informacij in potankosti o posameznih serijah in znamkah, da bo koristna opora vsem zbiralcem lepih izraelskih izdaj.

Katalog je zastoj na razpolago pri: »Philatelic Services, G. P. O. Building, Jerusalem, Israel«. Za kritje poštinskih stroškov letalske pošte je treba priložiti 4 mednarodne kupone za odgovor.

NOVOSTI KNJIŽNICE FZS

Prejeti časopisi — *Periodicals received*

Iz FLRJ

Filatelija, Zagreb, št. 9/53; Poštni zbornik, Ljubljana, št. 21—23/53

Iz inozemstva

Berner Briefmarken-Zeitung, Bern, Švica, št. 10/53; Boletim do Clube Filatélico de Portugal, Lisboa, Portugalska, št. 35-36/53; Bulletin mensuel de la maison Théodore Champion, Paris, Francija, št. 596; Chile Filatélico, Santiago, Čile, št. 110; Filatelia Peruana, Lima, Perú, št. 18/53; Kürzel Briefmarkenliste, München, Nemčija, št. 9/53;

Nordisk Filateli, Stockholm, Svedska, št. 7/53; Österreichische Briefmarken-Zeitung, Graz, Avstrija, št. 9/53; The Philatelic Exporter, London, Anglija, avgust 53; Le Philatéliste Belge, Woluwé-Bruxelles, Belgija, št. 67; Revista de la Sociedad Filatelica Argentina, Buenos Aires, Argentina, št. 390; Sport-Phila, Roma, Italija, št. 6-7/53; Literatur-Nachrichten, München, Nemčija, št. 15/53.

Prejete knjige — Books received

State of Israel, Ministry of Postes, Philatelic Services: Catalogue No. 4; Exposicao Internacional do centenario do selo postal portugues »LISBOA 1953«: 5° folheto.

URADNE OBJAVE FZS

Vsem naročnikom in bralcem!

Uredništvo prejema mnogo reklamacij zaradi glasila ter zahtev, da ponovno pošljemo že poslano številke. Vzrok temu je, da naročniki ne sporoče svojih novih naslovov. Zaradi tega prosimo vse prijatelje glasila, da nam vedno na donisnice sporoče svoj natančni naslov. V prihodnje ne bomo več brezplačno pošiljali ponovnih izvodov, če se je prvi izvod izgubil zaradi napačnega ali pomanjkljivega naslova. Reklamacije vsake številke je treba poslati najkasneje do 25. vsakega meseca, ker reklamacij za predzadnje in starejše številke ne bomo več upoštevali.

Uredništvo NF

*

Okrožnica št. 7

Izveček: Članstvu je na razpolago po en komad znamke VUJNA-STT — maršal Tito — predsednik FLRJ. — Na zalogi so še FDC »Okroglica« po 35 din in ista FDC za STT-VUJNA po 40 din. — Zvozkov krožne zamenjave ne daje FZS posameznikom, nego samo podružnicam. Pravilnik o krožni zamenjavi je spremenjen v toliko, da ni potrebno podružnici dajati garantnega pisma, nego zadostuje dopis, v katerem se izjavi za sodelovanje v krožni zamenjavi ter za gotovni, da odgovarja za vse nepravilnosti, ki bi se primerile v njenem območju.

Okrožnico smo razposlali po pošti.

Št. 1016/53

Ljubljana, 28. 9. 1953.

IO FZS

*

Popravek

V zadnji številki NF (9. stran 151) smo v besedilu izvečka 3. seje IO FZS zapisali, da je v glavnih mestih LRS najmanj naročnikov. Pri tem smo omenili po pomoti tudi Celje. Prepričani smo, da nam bodo naši prijatelji v Celju to oprostili, saj so ravno oni med najprirednejšimi od vseh. Medtem, ko znaša odstotek članov, ki so tudi naročniki NF, za Slovensko filatelistično društvo

v Ljubljani 22,8%, za Filatelistični klub »Ljubljana« 21,2%, za FK »Triglav« v Ljubljani 15,4% in za Društvo filatelilstov v Mariboru 20,8%. Prednačijo Celjani z visokim odstotkom 63%. Prepričani smo, da nam bodo ostali zvesti še vnaprej.

Uredništvo NF

IZ URADNIH LISTOV

Uradni list FLRJ prinaša v št. 31 od 2. 9. 1953 pod zaporedno številko 291:

Po 5. členu zakona o poštni, telegrafski in telefonski tarifi izdajam

ODLOČBO.

da se izroči v promet priložnostna poštna znamka ob desetletnici osvoboditve Istre in Slovenskega Primorja.

Dne 6. septembra 1953 se izroči v promet priložnostna poštna znamka za 15 dinarjev ob desetletnici osvoboditve Istre in Slovenskega Primorja

Slika na znamki simbolično prikazuje osvoboditev in gospodarsko graditev Istre in Slovenskega Primorja. Pod sliko je napis »FNR Jugoslavija«, nad sliko pa »Osvobodjenje Istre in Slovenskega Primorja 1943 do 1953«, oba v latinici. Označba vrednosti »15« je v zgornjem levem kotu. Znamka je zelene barve.

To znamko bodo prodajale vse večje pošte, dokler se ne porabi, za frankiranje poštних pošiljk pa bo veljala neomejen čas, oziroma do roka, ki bo določen s poznejšo odločbo.

Štev. 5673.

Beograd, 26. avgusta 1953.

Direktor
Glavne poštne direkcije:
Nikola Milanović s. r.

*

Uradni list FLRJ št. 37 od 16. 9. 1953 prinaša pod št. 306:

Po 5. členu zakona o poštni, telegrafski in telefonski tarifi izdajam

ODLOČBO

o izročitvi v promet novih poštних kuvert s pisemskim papirjem.

Dne 20. septembra 1953 se izročijo v promet nove poštne kuverte z natisnjeno znamko za 15 din in s pisemskim papirjem.

Kuverte iz belega papirja s podlogo in pisemskim papirjem se bodo prodajale po 20 din za posamezno kuverto.

Kuverte iz rumenkastega papirja brez podloge s pisemskim papirjem se bodo prodajale po 18 din za posamezno kuverto.

Št. 8532.

Beograd, 5. septembra 1953.

Direktor
Glavne poštne direkcije:
Nikola Milanović s. r.

Uradni list FLRJ št. 59 od 23. 9. 1953 pri-
naša pod št. 320:

Po 5. členu zakona o poštni, telegrafski
in telefonski tarifi izdajam

ODLOČBO

o priložnostni poštni znamki ob stoletnici
smrti Branka Radičevića.

Dne 1. oktobra 1953 pride v promet pri-
ložnostna poštna znamka za 15 din ob sto-
letnici smrti pesnika Branka Radičevića.

Slika na znamki prikazuje Branka Radi-
čevića. Nad podobo je besedilo: »Branko
Radičević 1853—1953«, pod podobo pa napis
»FNR Jugoslavija« — oboje v cirilici. —
Označba vrednosti »15« je na levi strani
spodaj. Znamka je vijoličaste barve.

Znamka bo v prodaji pri vseh večjih po-
štah do porabe, za frankiranje poštnih po-
šilk pa bo veljala neomejen čas, oziroma
do roka, ki bo določen s poznejšo odločbo.
Št. 5713.

Beograd, 12. septembra 1953.

Direktor

Glavne poštne direkcije:
Nikola Milanović s. r.

OGLASI

Zamenjava. Iščem znamke Trst — cona A
(z natiskom AMG-FTT), rabljene in nerab-
ljene, popolne serije in posamezne komade.
— Nudim staro Jugoslavijo, FLRJ, STT-

VUJNA, vse rabljeno ali nerabljeno, popolne
serije ali posamezne komade; po dogovoru.
— Dajem tudi inozemske znamke v okviru
zmogljivosti. Sporočite svoje želje na naslov:
Rudolf Cesar, Rogatec 64, Slovenija. nar

Tov. Janez Zupančič iz Mojstrane nam je
poslal naslednje naslove filatelistov, ki že
zamenjavati z našimi člani:

Karl Kainzbauer, Morassstrasse 14, Mün-
chen, Zahodna Nemčija;

Walter Gilowy, Schleiermacherstrasse 15,
Berlin SW 29;

Fritz Sieling, Tübingerstrasse 2, Berlin -
Wilmerdorf (brit. Sektor);

Kurt Himbürg, Alt Salbke 95, Magdeburg-
Südost, Nemčija;

Stefan Seitz, Weissenhorn/Schw., Postfach
Nr. 1, Nemčija;

Manfred Zeiner, Georg-Schwarz Strasse 72,
Leipzig W 38, Nemčija;

Kurt Böhm, Stoffelerstrasse 25/I, Düssel-
dorf, Nemčija;

Otto Schneider, Pottschatz Siedl., Nieder-
österreich, Avstrija;

Ulmer Josef, Neubahngasse 12, Königsberg
Stmk, Avstrija.

Filatelia International

International Philately — Philately Internationale

CASILLA 219 — TEMUCO — CHILE

Edina čilenska revija za zbiralce in dopisovalce,
ki ima tudi seznam naročnikov.

Naročnina na leto: S 50 m/ch, 10 soles m/p.,
S 10 m/arg.; 30 pesetas; USA dol. 1.—; 25 escudos;
20 cruzeiros; 1000 Yvert-frankov ali 20 medna-
rodnih kuponov za odgovor.

TRGOVSKO PODJETJE

KOVINA

LJUBLJANA - STRITARJEVA 7

TELEFON 23-374, 22-043, 20-138

**čestita k državnemu prazniku
in se priporoča za obisk v svojih
poslovalnicah:**

z železnino:

»ŽELEZO«,	Stritarjeva 7
»KLADIVAR«,	Zaloška 21
»OPREMA«,	Gospovetska 4
»IDEAL«,	Wolfova 8
»PRI KOSI«,	Miklošičeva 15
»VERIGA«,	Celovška 59
»OKOVJE«,	Št. Vid 91

s kolesi in kolesnimi deli:

»KOLESAR«, Karlovška 4

z električnim materialom:

»ELEKTROOPREMA«,	Mestni trg 2
»SVETLA«,	Gospovetska 10
»ELEKTRA«,	Cesta 29. oktobra 19

z gradbenim materialom:

»CEMENT-OPEKA«, Šmartinska 21

s furnirji in vezanimi ploščami:

»SLOVENIJA-FURNIR«, Gospovetska 13

kjer prodaja vsakovrstno ŽELEZNINO, STAVBNO in POHIŠTVENO OKOVJE, ORODJE za OBRT in POLJEDELSTVO, ŠTEDILNIKE, PEČI, KUHINJSKO POSODO in ostale GOSPODINJSKE POTREBŠČINE, KOLESA in KOLESNE DELE, ves GRADBENI, INSTALACIJSKI in ELEKTRIČNI MATERIAL

Dovoljuje tudi POTROŠNIŠKI KREDIT!

Na debelo in drobno! — Ugodne cene — Kulturna postrežba!

TRGOVSKO GROSISTIČNO PODJETJE

„Galanterija“

LJUBLJANA TRUBARJEVA 1

(Sv. Petra) - Telefon 23-271 - Poštni predal šte. 34

*

Stalna zaloga in velika izbica: galanterijskega blaga, pecila, trikotaje, nogavic, kozmetike, usnjenih, urvacskih, ščetacskih in papirnatih izdelkov, šolskih potrebščin ter raznega uvoznega blaga itd.

